

**Naaja H. Nathanielsen
Attaviitsoq**

**UPA16/21
11. april 2016**

Uunga siunnersuut: Aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaata allangortinneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. xx, xx. xxx 20 16-imeersoq. (Soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinernut nunani allaniittunut akiliutit akileraaruserneqartarnerat)

(Aningaasaqarnermut Aatsitassanullu Naalakkersuisoq)

Ukiuni arfineq marlunni kingullerni naalakkersuisooqatigiissimasut nalunaarutai tusarnaartarsimagaanni allannguinnissamut isumalluarneq ersarittuarsimavoq. Taamaattumik uani siunnersuummut oqaaseqaat tassaangilaq allannguinnissamut akerliuneq illersuinerluunniit. Inatsisissatummi siunnersuutaasunut akerliusoqarsinnaavoq allannguisoqarnissanut isumaqataagaluarluni.

Naalakkersuisut pilersaarutigaat soraarnerussutisiaqarnernut ileqqaakkanut nunani allaniittuni akileraartarnikkut siusinnerusumik akiliisalernissaq. Amerlaqaagullu nunani allani soraarnerussutisianik ileqqaagaateqartuusugut. Maani inunngortuusugut allamiullu.

Siunnersuut tunngavilersorneqarpoq naammaginaruunngimmat inuk Nunatsinni sulisimariarluni Danmarkimi utoqqalinermini najugaqarnissaa, taamaalillunilu akileraarutininik akiliineq Danmarkimi pissalluni, Danmarkimi landskassimut iluaqutaasussaalluni. Naalakkersuisulli tunngavilersuineranni nammineq landskassitta immernissaanik isuma inituvoq, uuma siunnersuutip piviusunngornerani 35 mio. koruuninik isertitsissoqassaaq missinginersuutit oqimaaqatigiisinniarnernani.

Inatsisissatut siunnersuut inuiaqatigiinnut kinguneqartupilussuussaaq. Taamaattumik ajornartorsiutaavoq inatsisissatut siunnersuummi "ilimagineqarpoq" aamma "naatsorsuutigineqarpoq" uteqattaarneqarpallaarnerat. Naatsorsuinerit inatsisissatullu siunnersuutip kingunissai nalorninaruqarpallaaqaat. Tusarniaanerillu takkussimasut amerlanersaanni tamanna naqissuserneqarpoq. Tusarniaanermi akissutini suliniaqatigiiffinnit suliffeqarfinniillu pingaaruteqartuneersunit arlaqaqisunit ernumaneq nalunaarutigineqarpoq. Eqqarsaammernarpoq isornartorsiunerit assigiiartut Naalakkersuisunit tusaanngitsuusaarlugillusoq suliniaqatigiiffinnik ataatsimeeqateqarsimanermik tusarniaasoqarsimanermillu oqaasertalerneqarmata. Tassami imaanngilaq isornartorsiuneq tusaaniarneqarsimasoq suliamillu pitsaasumik naammassinnittoqarsimasoq. Isumaqaarpunga Naalakkersuisut inatsisissatut siunnersuutaasup inuussutissarsiornermut, innuttaasunut allaffeqarfissuarnut sulinermillu inuussutissarsiornermut kingunissai isumakillisarlugit saqqummiukkaat.

Inatsisissatut siunnersuutip taamaalluni akuerineqaruni kingunissai ersarinngillat. Soraarnerussutisiaqarnermullu akileraartarnissamut malittarisassani pingaaruteqarluinnartuni nalorninaruqarpat, sulinermik inuussutissarsiorneq tamarmiusoq sunnerneqassaaq. Naalakkersuisut piviusuunnginnerarpat sulisussarsiornissamut inatsisissatut siunnersuutip kinguneqarnerlussinnaanera. Tamannali ersarissumik inerniliunneqarsinnaangilaq.

Sulinermi inuussutissarsiuteqartut atugarisaat apeqqusarnartumiissanngillat, tamassumami qularnanngitsumik nunatsinni suliaruortussaagaluunngit ungalassimaartitsissavai.

Avaqqunneqarsinaangilarmi ukiorpaalussuarni suli nunani allaniit sulisussatsinnik tikisitsisariaqartussaassagatta - soorlu peqqinnissaqarfimmi.

Piviusoq imaapportaaq kalaalerpasuit utoqqalinissaminut ileqqaarutaat danskit soraarnerussutisiaqarnermut aningaasaateqarfiiniimmata. Soorlu ilinniartitsisut, peqqinnissaqarfimmi sulisut ilaat kalaallillu ilinniaqqissaarsimasut. Taamatut inatsimmik siunnersuuteqarnikkut nunaqqativut amerlaqisut assigiinngisitsinermit eqqugaassapput. Tamanna pissusissamisoortuunngilaq. Innuttaaqataasut ilaat taamak assigiinngisitsinermit ersaritsisigisumik pineqarsinnaanngillat. Naalackersuinikkut eqqartortariaqassagaluarpoq utoqqalinersiaqarnissamut aningaasaateqarfimmik nunatsinneersumik atuinissamik piunasaqarneq. Taamatulli nunatsinni oqallinnissaq tikiqqarsimanngilaq. Naak tamanna soqutiginnassagaluaqisoq. Tunngavilersuisoqarsinnaavoq illersuilluni akerliulluniluunniit. Massakkorpiarli siunissamut iliuusissanut isummersortoqanngilaq. massakkut ukkatarisaq tassaavoq aningaasanik sukkanerpaaq atorlugu qaloorniarsarineq, landskassi imassaaleqisoq immerniarlugu.

Naalackersuisut nammineq oqaaseqaataanni takuneqarsinnaavoq inatsisissatut siunnersuut allaffissornikkut periusissanik nutaanik malitseqartinneqassasoq, ukualunnguillu ingerlaneranni inatsisinik allanik nalimmasaasoqassasoq. Nalimmasaaneq piaartumik pinngippat "inunnu ataasiakkaanut inuiaqatigiinnullu malunnaatilimmik aningaasaqarnikkut kinguneqassaaq". Eqqaamasariaqarparput qinersiviup qeqqaniikkatta. Ukiut marluk qaangiuppata susoqassava? Nalackersuisooqatigiinngortussat suliaq naammassissavaat? Inatsisinik allanik ingerlatsinermilu periusissanik nutaanik pilersitsisoqassanersoq nalimmasaasoqassanersorlu nalorninarpallaaqaaq. Taamaattumik allannguisoqassappat ataatsikkut allannguinissaq toqqarusunnarnerujussuuvuq ukiunut arlalinnut siammarterinerminngaanniit.

Tusarniaanermi akissutaasunit arlalinnit siunnersuutigineqarpoq isumalioqatigiisitamik suleqatigiisitamiluunniit pilersitsisoqassasoq, taassumallu soraarnerussutisiaqarnermi apeqqutit tamaasa suliaqarfigissagai. Siunnersuut ajunngivippoq, kingunerisassat sunnuteqassaqisut eqqarsaatigalugit, tusarniaanermilu akissuteqaatit isornartorsiuisut eqqarsaatigalugit. Suleqatigiisitamik pilersitsisoqarnissaa tapersersorpara. Suleqatigiissitap ukiup ataatsip ingerlanerani utoqqalinersiuteqarnermut ileqqaartarneq ataqatigiissaarinermilu ajornartorsiutit misissortariaqarpai. Suleqatigiissitallu periarfissat kingunissallu qimerloortariaqarpai Savalimmiunisuulli iliuuseqarluni, tassa soraarnerussutisianut ileqqaakkanik suliaqartut Savalimmiuniinnissaannik piunasaqaateqartoqarmat. Suliat tamakku ukiup ataatsip ingerlanerani naammassineqarsinnaanerit silaannarmiit tigusaanngilaq, aallaavigineqarsinnaasummi piarersimapput. Suleqatigiissitap ilinniartuarsimasunik, pisariaqartunik piginnaanilinnik inuttalikkip kingunerisinnaasat pisariugaluartulluunniit uagutsinnut paasiuminaassinnaagaluartut paasisinnaavaat. Suliaq aallartinneqappallappat aappaagu upernaakkut ataatsimiinnissamut atatsimoortumik inatsisissamut isummersinnaassagaluarput. Inuiaqatigiinnut pingaaruteqarluinnartumut suliaqarniarnermi aalajangiisuulluinnarpoq, suliap pitsaasumik aallartinneqarnissaa, ataqatigiissaarinermit ajornartorsiutaasinnaasunut iliuuseqartoqareernissaa, innuttaasunit aamma suliniaqatigiiffinnit attugaasunit Inatsisartuniillu siammassissumik isumaqatigiissutaasumik nutarterinissap tapersersorneqarnissaa..

Qularinngivippami maannakkut paasisat tunngavigalugit ikinnerpaarpaat ilisimassagat suut kingunissaanersut. Tusarniaanermi akissuteqaatit isornartorsiuisut tusaanngitsuusaaginnarsinnaanngilagut, inatsimillu pisariutigisumik suliaqassanngilagut aningaasaanut inatsissap ataqatigiissaarniarnissaa kisiat tunngavigalugu.

Siunnersuutigineqartoq Inatsisartut Akileraartarnermut Aningaasaqarnermullu ataatsimiititaliaanut sukumiilluinnartumik suliarineqarnissaanut innersuussuppara.

Pingaaruteqarpoq ataatsimiititaliap qulaakkiissagaa paasissutissat tamarluinnaasa paasinissaat paatsuugassanngitsumillu ilisimassagaat uku:

- 1) Naalackersuisut siunnersuutaata kingunissai
- 2) Inatsisitigut allanguutissat suut pisariaqartinneqarpat
- 3) Qaqugu taakku akuerineqassappat, innuttaasut atugarisamikkut ajornerusumik inississanngippata.

Naqissusissavarali pitsaanerpatut isigigakku Naalackersuisut soraarnerussutisiaqarnermut inatsisissanik siunnersuutiminnik tamakkiisumik tunuartitsippata suleqatigiisitamillu suligasuartussamik pilersitsitsippata. Ataatsimiititaliaq sulilluarnissaanik kissaappara.